

χρόνους ὁχτώ μὲ τὸν αὐτὸν Σαμόλη διὰ νὰ τόνε μάθη τὴν τέχνη τῆς μαραγκο-
σύνης καὶ νὰ τοῦ κάνη τὲς ἔξοδες καὶ ροῦχα καὶ πιδεμὴ καὶ πᾶσα ἄλλο χρεια-
ζόμενο, καὶ ὁ αὐτὸς Νίκλος ὀμπλιγάρεται νὰ τόνε δουλεύσῃ εἰς τὴν αὐτὴν τέχνη
καὶ πᾶσα ἄλλη δουλειά, ὅπου νὰ ἤθελε τόνε προστάξῃ μπιστεμένα· καὶ ὁ ἄνωθεν
μάστορας ὑπόσχεται νὰ τόνε ἐβγάλῃ μάστορα στὸ ἄνωθε τέρμινο καὶ νὰ τοῦ δίδῃ
καὶ τὰ σύνεργα τῆς τέχνης, κατὰ τὸ ξεταχτὸ τῶν μαθητάδων. Καὶ οὕτως ὑπόσχον-
ται ρετζιπροκαμέντε νὰ μαντενίσουνε ὑπὸ μαρτυρίας τῶν κάτωθεν.

† σταματέλος λούτζης μαρτυρο τα ανοθε

† στέφανος κάκλης ¹⁾ μαρτυρο τα ανοθε.

46.

Διαθήκη τῆς 9 Μαρτίου 1696. Νοτάριος Ἰω. Μάτσης ²⁾ (Βιβλ. 9 σ. 36).

† Ἐν Χριστοῦ ὀνόματι, ἀμήν. Ἔτη ἀπὸ τῆς Αὐτοῦ γεννήσεως 1696 Μαρ-
τίου 9 εἰς τὴν κοντράδα τῆς Ἀγίας Αἰκατερίνης τοῦ Γριπάρι ³⁾, εἰς τὸν οἶκον

¹⁾ στέφανος κάκλης. Κάκλης Μιχαὴλ συμβολαιογράφος Ζακύνθου ἀπὸ 19 Φεβρουαρίου 1639 ἕως 25 Ἀπριλίου 1660. Βλ. καὶ ἄνωτ. σ. 42 σημ. 1.

²⁾ Ἰω. Μάτσης. Οἰκογ. ἐκ Μορέως ἐν Ζακ. περὶ τὸ 1520, ἐγγεγραμμένη ἐν τῇ χρυσο-
βίβλῳ τῷ 1572. Ἰωάννης Μ. ὑπῆρξε συμβολαιογράφος ἀπὸ 4 Σεβρίου ἕως 10 Φεβρουαρίου 1716.
Πέτρος Μ. ἀπὸ 9 Ὀκτωβρίου 1742 ἕως 19 Μαΐου 1743. Ἀντώνιος Μ. ἐγεννήθη τῷ 1794 καὶ
ὑπῆρξε συμμαθητὴς τοῦ Σολωμοῦ. Συνέγραψεν ἀρχετὰ ἐν οἷς καὶ κωμωδίαν Ὁ Βασιλικός,
ὅπου διακωμωδοῦνται τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα τῆς Ζακ. ἐπὶ Ἑνετοκρατίας. Ἡ οἰκογ. ἀπαντᾷ μέ-
χρι σήμερον ἐν Ζακύνθῳ.

³⁾ Τῆς Ἀγίας Αἰκατερίνης τοῦ Γριπάρι. Ναὸς εἰς τὴν πόλιν παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἄγου-
σαν εἰς Ψήλωμα καὶ ἄνω τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Ἰγνατίου. Ἡ Αἰκατερίνη Γ. πιθανῶς ἐγεννήθη
ἐν Χανίοις καὶ ἔπειτα ἦλθεν εἰς Ζακ. Αὕτη φέρεται ὡς σύζυγος τοῦ Κων|νου Σκούφου. Ἡ
ὑπαρξίς ἐν Χανίοις οἰκογ. Γριπάρι (Gripargi) κατὰ τὴν περίοδον τῆς Ἑνετοκρατίας εἶναι ἱστο-
ρικῶς μεμαρτυρημένη, ἀλλὰ καὶ ἐν Ζακύνθῳ ὑπῆρχον οἱκ. Γ. ἐκ διαφόρων τόπων ἐλθοῦσαι.
Βλ. Μ. ΜΑΝΟΥΣΑΚΑ, Ἡ κρητικὴ οἰκογένεια Σκούφων Ε.Ε.Κ.Ε. 2 (1939) σ. 331-332. Τὸ
ἐπὶ τῶν Γριπαρίων προῆλθεν ἐκ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ γριπαρίος (ὁ ἐργαζόμενος εἰς τὸν γριπὸν, ὁ
κατασκευάζων γριπούς, ὁ ψαρᾶς· γριπὸς δὲ εἶναι εἶδος δικτύου πρὸς ἀλιεῖαν εἰς βαθέα ὕδατα).
Φ. ΚΟΥΚΟΥΛΕ, Ἐκ τοῦ ἀλιευτικοῦ βίου τῶν Βυζαντινῶν. Ε.Ε.Β.Σ. 18 (1948) σ. 29. Ὡς ἐπαγ-
γγελματικὸν μαρτυρεῖται τῷ 1698 ἐν Ζακύνθῳ εἰς κώδικα περιέχοντα λόγους καὶ βίους ἀγίων·
Ἐτούτη ἡ βίβλος ἦτο ἐμοῦ Καλογήρου τὸ ἐπὶ κλη Γριπαρί καὶ τὸ ἄφησα εἰς τὸ μοναστήρι [τῶν
Στροφάδων]. Βλ. Ν. ΚΑΤΡΑΜΗ, ἔνθ' ἄν. σ. 157. Ἐν ἔτει 1738 μαρτυρεῖται ἐν Ζακύνθῳ Αἰ-
κατερίνη Ἀναστασίας Γριπαρί, τῷ δὲ 1774 συναντῶμεν ἐφημέριον καὶ νοικοκύριν τοῦ ναοῦ τῆς
Ἀγίας Αἰκατερίνης Ζακ. τὸν ἱερέα Πέτρον Γριπαρίν. Βλ. Κ. ΜΕΡΤΖΙΟΥ, ἔνθ' ἄν. σ. 151, 159.
Ὁ Λ. ΖΩΗΣ, Λεξικόν, ἐν λ. ἀναφέρει καὶ ἀγιογράφον Ἀλέξανδρον Γ. Ἐν Ζακ. εὑρεται καὶ τοπων.
Γριπαρωτὰ τά, ὅπισθεν τοῦ Σκοποῦ καὶ πλησίον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου. Ἐκ τοῦ ναοῦ
τούτου μαρτυρεῖται καὶ τότε τὸ ἐπίγραμμα: Αἰκατερίνης μάρτυρος τῆς πανσόφου / κλέος μέγα
πέφυκε καὶ Ζακυνθίοις Βλ. ΑΝΑΣ. ΓΟΡΔΙΟΥ Ἀπαρίθμησις τῶν ἐν τῇ πόλει Ζακύνθου ἐκκλη-
σιῶν μετ' ἐπιγραμμάτων διστίχων λαμβικῶν ἐν ἔτει 1689. Ἀνακοίνωσις Κ. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗ,
Πρακτικὰ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν 8 (1933) σ. 52. Ὡς ἐπὶ τῶν νησιωτικῶν οἰκογ. τὸ ὄνομα Γριπα-

ὄνπερ κατοικεῖ τὴν σήμερον ὁ μ(ισσέ)ρ Γιάννης Νίκλος ἀπὸ τῆ Μάνη τοῦ ποτὲ Θοδωρῆ, ἀνακραζόμενος ἐγὼ ὁ νοτάριος καὶ οἱ κάτωθεν τίμιοι παρακαλεστοὶ μάρτυρες ἀπὸ τὸν ἄνωθεν μ(ισσέ)ρ Γιάννη διὰ νὰ ποιήσῃ τὴν παροῦσα του διαθήκη καὶ ὕστερῇ του διόρθωσι, κατακείμενος εἰς τὸ κρεβάτι ἀπὸ ἀρρώστεια, μὰ ἔχοντας, χάριτι Χριστοῦ, τὸν νοῦν καὶ τὰς φρένας ὑγιεῖς, ἐρωτήθη ἀπὸ ἐμὲ τὸν νοτάριον ἂν ἀφίνῃ εἰς ἐσὲ σκλάβους, ὀσπιτάλε καὶ ὀρφανὰ¹⁾ καὶ εἶπε δὲν ἀφίνω. Ἔτι λέγει: θέλω καὶ ὀρίζω ὅτι, ἂν μοῦ ἔλθῃ θάνατος, νὰ κηδεύσουν τὸ πῆλινόν μου σῶμα εἰς τὸν ναὸν τῆς ἄνωθεν θείας Αἰκατερίνης, εἰς τὸ κοινοτάφιόν μου. Ἔτι λέγει: θέλω καὶ ὀρίζω καὶ ἀφίνω διὰ κληρονόμα μου εἰς ἐσὲ ὅτι μοῦ ἡϋρῖσκει νὰ ἔχω, τόσο μόμπιλε ὥσάν καὶ στάμπιλε, τὴν συμβία μου, ὀνόματι Ρόδω²⁾, τυχαίνοντας νὰ κάνῃ καὶ τὰ καλὰ τῆς ψυχῆς μου· καὶ τὸ ἀμπέλι, ὄνπερ ἔχω εἰς τόπο λεγόμενο Ἀγία Λεοῦσα³⁾ στοὺς Ἀμμούς⁴⁾, σύμπλιον τοῦ σ(ινιὸ)ρ Ἀντωνίου Μαυροκέφαλου⁵⁾, νὰν τὸ ἔχῃ καὶ γοδέρῃ ἡ ἄνωθέν μου συμβία ἕως ζωῆς της καὶ μετὰ τὸν θανατόν της νὰ μεινέσκῃ εἰς τὸν ἄνωθεν ναὸν τῆς Ἀγίας Αἰ-

ρις ἀπαντᾷ ἐν Σίφνῳ, Πάρῳ, Τήλῳ καὶ Μυκόνῳ ὅπου ἡ λ. δηλοῖ καὶ τὸ πλοῖον. Βλ. Τ. ΕΥ-ΑΓΓΕΛΙΔΗ, Μύκονος, Ἀθῆναι 1912 σ. 246. Οὗτος ἀναφέρει ὅτι, κατὰ τὸν Pellegrini, οἱ Γρι-πάροι ἦσαν Σικελιωτικῆς καταγωγῆς καὶ ἀπαντῶσι τὸ πρῶτον ἐν ἔτει 1182. Ἐξ Ἰταλίας μετ-ώκησαν εἰς τὴν Πελονησον (Κορώνην) ὅπου καὶ ἐπεδόθησαν εἰς ἐμπορίαν. Τὸ 1498, τῶν Τουρ-κῶν καταλαβόντων τὴν πόλιν, ἀπῆλθον εἰς Κρήτην (Χανιά), ὅπου διέπρεψαν εἰς διαφόρους κλάδους τῆς δημοσίου Βενετικῆς ὑπηρεσίας μέχρις οὗ, τῷ 1665, ὁ Δομένικος Γρ. μετηνάστευ-σεν εἰς Μύκονον, ἔνθα, τῷ 1769, προεξάρχει ἐκ τοῦ γένους ὁ Ἰωάννης Γ. Βλ. Σ. ΜΑΝΕΣΗ, Ἡ ἐν Μυκόνῳ μονὴ τοῦ Ἀγίου Παντελεήμονος. Ἐπετηρὶς τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου 4 (1953) σ. 95 - 96 σημ. 2. Ἐν Κύπρῳ εὑρεθαι καὶ ὁ τύπος γριπαρία (εἶδος πλοίου) Βλ. Α. ΜΑΧΑΙΡΑ, Χρονικὸν (ἔκδ. R. Dawkins), Oxford 1934 § 133: παραῦτα ἀρμάτωσεν μίαν γριπαρίαν.

¹⁾ Ὀρφανὰ. Ἡ περιθαλψὶς τῶν ὀρφανῶν ἐγένετο εἰς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον ἢ Νοθοτροφεῖον ἢ Ἐκθετοτροφεῖον ἢ Σπιτάλο ἢ Μεγάλο Σπίτι. Εἰς τὴν Ζάκυνθον πρῶτος ὁ Γενικὸς Προνοητὴς Ζένο ἐφρόντισε νὰ ὑποδείξῃ τὴν ἀνάγκην συστάσεως Ἐκθετοτροφείου. «Ἐπειδὴ — ἔγραφεν εἰς τὴν ἐκθεσίν του — τὰ νόθα τέκνα ρίπτονται εἰς τοὺς δρόμους κατασπαρασσό-μενα ἀπὸ τοὺς σκύλλους καὶ διεμαρτύρετο ὁ Λαός, διὰ τοῦτο συνιστᾶται ἡ ἰδρυσις ἐπὶ τούτῳ Ὀρφανοτροφείου». Τῷ 1649 ἐξεδόθη διαταγὴ περισυλλογῆς τῶν ἐκθέτων, τῷ δὲ 1667 ὁ Γενι-κὸς προνοητὴς Ἀνδρέας Κορνέρ ἐκανόνισε τὰ εἰσοδήματα τοῦ Ἐκθετοτροφείου. Πλείονα βλ. Α. Χ. ΖΩΗ, Τὸ Ἐκθετοτροφεῖον. Ἐφημ. Ζακύνθου Ἐποχὴ, 1892 ἀριθ. 13 - 19. Κ. ΚΑΙΡΟ-ΦΥΛΛ, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 333 - 335.

²⁾ Ρόδω. Ὀνόματα γυναικῶν ἐξ ἀνθέων ἢ φυτῶν ἔχομεν ἐπίσης τὰ Γαρουφαλεά, Ἀνθή. Μηλεά, Τριανταφυλλεά, Δάφνη κ. ἄ. Πρβ. Μ. ΔΕΝΔΙΑΝ, Ἰωσάκειμ ἐπίσκοπος Ἀμυκλῶν. Η.Μ.Ε. 1928, σ. 115. Α. ΜΠΟΥΤΟΥΡΑΝ, Τὰ νεοελληνικὰ κύρια ὀνόματα, ἐν Ἀθήναις 1912 σ. 135 - 143. Κ. ΑΜΑΝΤΟΝ, Βυζαντινὰ καὶ Νεοελληνικὰ ὀνόματα γυναικῶν. Η.Μ.Ε., 1929 σ. 117 - 119.

³⁾ Ἀγία Λεοῦσα, ναὸς ἐν τῇ περιφερείᾳ Τσιλιβῆ.

⁴⁾ στοὺς Ἀμμούς, συνοικία παραθαλασσία πρὸς Ν. τῆς πόλεως.

⁵⁾ Ἀντωνίου Μαυροκέφαλου. Ὡς ἐπώνυμον μετὰ ταῦτα μαρτυρεῖται τῷ 1772. Βλ. Κ. ΜΕΡΤΖΙΟΥ, ἐνθ' ἄν. σ. 158.

κατερίνης, ὥνπερ μέλλει νὰ θαφτῶ διὰ μνημόσυνο ἐδικό μου, τῶν γονέων μου καὶ τῆς γυναικός μου καὶ νὰ μοῦ ψάλλουνε αἰωνίως ἓνα τρισάγιο εἰς τὸ μνήμα μου κάθε Κυριακή. Εἰς τὸν ὁποῖον ναὸν ἀφίνω ἓνα σαρανταλείτουργο¹⁾ νὰ δίνη ἡ γυναῖκα μου τοῦ ἄνωθε ἐφημερίου ὅλον τὸν Νοέμβριον, τὸν παρόντα ἐρχόμενον ριάλια τέσσερα. Καὶ οὕτως ἔκαμα τέλος τῆς παρούσης διαθήκης θέλοντας νὰ ἔχη τὸ στερεὸν καὶ ἀμετάτρεπτο εἰς τοὺς αἰῶνας. Ὑπὸ μαρτυρίας τοῦ εὐλαβεστάτου κυρίου Ἰωάννου Μαλάκη²⁾ καὶ σπεττάμπιλ σ(ινιὸ)ρ Σταματέλλου Ρούσου³⁾ καὶ εὐγενῇ σ(ινιὸ)ρ δὸν Ἀντωνίου Μαυροκέφαλου.

† Ἰωάννης ἱερεὺς ὁ μαλάκис μαρτυρῶ ἄνωθε

¹⁾ *σαρανταλείτουργο*. Αἱ κατὰ συνέχειαν σαράντα λειτουργίαι καθ' ὅλον τὸ τεσσαρακονθήμερον πρὸς ἀνάπαυσιν τῶν ψυχῶν τῶν τεθνεώτων συγγενῶν. Ἐν Μάνη παλαιότερον ἐδίδον πρὸς τοῦτο εἰς τοὺς ἱερεῖς καὶ κτήματα τὰ λεγόμενα *σαρανταίρια*, τὰ. Βλ. Γ. Κ. ΣΠΥΡΙΔΑΚΗ, Ὁ ἀριθμὸς τεσσαράκοντα παρὰ τοῖς βυζαντινοῖς καὶ νεωτέροις Ἑλλησιν. Ἐν Ἀθήναις 1939, σ. 32, 34.

²⁾ *κυρίου Ἰωάννου Μαλάκη*. Οἶκογ. ἐν Ζακύνθῳ. Μ. Γαλεάτσος, εὐγενὴς καὶ λογιώτατος ἀπαντᾷ ἐν τῇ νήσῳ τῷ 1653. Τὸ ὄνομα ἀναφέρεται καὶ παρὰ ΜΙΚΛΟΣΙΧ - ΜΥΛΛΕΡ, *Acta* 3, 247, 248, «ὁ τῆς πόλεως τῶν Κορυφῶν καὶ τῆς ὅλης νήσου νομικὸς σεβαστὸς Δημήτριος ὁ Μαλάκης». *Γιακουμῆς Μαλάκης ὁ Κρήτης* μετέφρασεν ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ *Παίγνια Φαντασίας*, ἐκδοθέντα ἐν Βενετίᾳ 1711 καὶ 1789. Βλ. Ε. ΛΕΓΡΑΝΔ - ΠΕΡΝΟΤ, *Bibliographie Ioniennne* A. Paris 1930 σελ. 80. Κ. ΣΑΘΑ, *Νεοελλ. Φιλολ.* σελ. 595. *Μαλάκης Νικηφόρος Δούκας Παλαιολόγος*, ἱατρός, μνημονεύεται ἐν *Ν. Ἑλληνομν.* 4 (1907) σ. 181 κ. ἐξ., 11 (1914) σ. 274. Πρβ. Α. ΚΑΤΣΩΡΗΝ, Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Ἐπιδαύρου Λιμηρᾶς Μακάριος Μελισσηνός. *Κροκεαὶ* (Μηνιαία Κροκεατικὴ Ἐπιθεώρησις) 1929 Φύλλ. 9 σ. 5, *Μαλάκис Δούκας* ἀναφέρεται τῷ 1569 εἰς βεβαιωτικὸν μητροπολιτικὸν γράμμα τοῦ Θεσσαλονίκης Ἰωάσαφ. Βλ. Β. ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ, Διάφορα ἐκ Θεσσαλονίκης σημειώματα. *Περιοδ. Φιλολ. Συλλ. Κωνσταντινουπόλεως* 27 (1895 - 1899) σ. 377. Εἰς σιγίλλιον Νεοφύτου τοῦ Ζ' (1791) ἀναφέρεται ὁ *Θεοφάνης Μ.* μητροπολίτης Βεροίας ὅστις ἰδίῳις χρήμασιν ἠγόρασε τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου καὶ ἀφιέρωσαν αὐτὸν εἰς τὴν μονὴν τῶν Βλατταίων βλ. Δ. Ζακύνθου, Ἀνέκδοτα πατριαρχικά ἔγγραφα τῶν χρόνων τῆς Τουρκοκρατίας, *Ἑλληνικά* 5 (1932) σ. 192. Πρβ. Α. Παπαδόπουλον - Κεραμέα, Ἱεροσολυμιτικὴ βιβλιοθήκη ἐν Πετροπόλει 1 (1891) σ. 338. Ἄλλος *Κωνσταντῖνος Μ.* ὑπογράφεται εἰς τὸν ὑπ' ἀριθμὸν 30 (260) κώδικα (18 αἰ.) τῆς βιβλιοθήκης τῆς ἐν Τεργέστη ἑλληνικῆς κοινότητος, βλ. Σ. ΛΑΜΠΡΟΥ, Οἱ κώδικες τῆς βιβλιοθήκης τῆς ἐν Τεργέστη ἑλληνικῆς κοινότητος, *Ν. Ἑλληνομν.* 6 (1909) σ. 75. Ἐν Κρήτῃ εὕρηται καὶ χωρίον *Μαλάκι* τό, Α. ΒΟΥΡΔΟΥΜΠΑΚΙ *Κρητικὰ ἔγγραφα ἐκ τῆς ἐνετοκρατίας καὶ τουρκοκρατίας. Χριστιανικὴ Κρήτη* 2 (1913) σ. 394. Ἄλλος *χ.* εἰς ἐπαρχίαν Βόλου. *Εὐθύμιος Μαλάκης* ὁ μητροπολίτης, Νέων Πατρῶν, ἐκφωνεῖ πανηγυρικὸν ὑποδεχόμενος τὸν αὐτοκράτορα Μανουὴλ Κομνηνὸν (1143 - 1180). Βλ. Δ. ΜΠΑΛΑΝΟΥ, Ἐκκλησία καὶ Ἔθνος. *Πρακτικὰ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν* 13 (1938) σ. 213, Κ. ΜΠΟΝΗ, Εὐθυμίου τοῦ Μαλάκη μητροπολίτου νέων Πατρῶν (Ὑπάτης) τὰ σφζόμενα. Ἐν Ἀθήναις 1937, ἔνθα καὶ βιβλιογραφία.

³⁾ *Σταματέλλου Ρούσου*. Ρ. οἶκογ. ἐκ τῶν ἔγγραφεισῶν ἐν τῇ χρυσοβίβλῳ Ζακύνθου τῷ 1572. Ἐκ ταύτης μαρτυροῦνται τρεῖς συμβολαιογράφοι ἐξ ὧν ὁ *Σταματέλλος* ἀπὸ 2 Ἀπριλίου 1674 - 2 Μαΐου 1724. Πρβ. Π. ΧΙΩΤΗΝ, ἔνθ' ἄνωτ. τόμ. 3 σ. 959. *Ρούσου*. Τοπων. εἰς περιοχὴν *χ.* Τραγάκι. *Ρούσου*. Πατρων. τῆς οἰκογ. Βούλγαρι.

† σταματέλος Ροῦσσοσ μαρτυρῶ τὰ ἄνωθεν
† Δὸν αντῶνιος μαυροκέφαλος μαρτυρῶ τὰ ἄνωθεν.

[Ἐπὶ τοῦ περιθωρίου]

1696 Ματίου 13.

Ἀπέθανε ὁ ἀντικρυς Γιάννης Νίκλος Μανιάτης καὶ ἐπουμπλικαρίστη ἡ ἀντικρύς του διαθήκη εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀγίας Αἰκατερίνης τοῦ Γριπάρι ἀπάνω ἀπὸ τὸ λείψανό του, ἐκεῖ παρὼν πολλοὶ καὶ ἀγροικῶντάς την.

47.

Παραίτησις ἀγωγῆς τῆς 2 Ἰανουαρίου 1697. Νοτάριος Γ. Πυρρῆς ¹⁾ (σ. 176).

† 1697 adi 2 Gennaro il giorno d'hoggi comparse alla presenza di me nodoro et sottoscritti testimoni il presente m. Dimitri Niclo q^m Janni il quale m'insto inscrivere qualmente si remove da ogni scrittura d'indoluzionne presentata da suo contro Soffianò Margari ²⁾ q^m Theodoro suo genero in questa Cancellaria non pretendendo altro dalui, anzi supplica la giustizia di non proseguir più altre, ma il tutto poner in oblizione ecc'

† Zorzi Martelao ³⁾ testifico

† Γεώργιος Ρούσμελης ⁴⁾ μαρτυρῶ.

[Κατὰ μετάφρασιν κ. Λ. Χ. Ζώη ἔχει οὕτω :

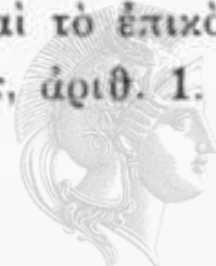
† 1697 τῇ 2 Ἰανουαρίου. Τὴν σήμερον παρουσιάσθη ἐνώπιον ἐμοῦ νοταρίου καὶ ὑπογεγραμμένων μαρτύρων ὁ παρὼν κ. Δημήτρις Νίκλος π(ο)τ(ε) Γιάννη

¹⁾ Γ. Πυρρῆς. Οἰκογέν. Πυρρῆ ἐν Ζακ μαρτυρεῖται ἐξ Ἀθηνῶν, Θηβῶν καὶ Μάνης (1653). Ἐκ ταύτης ἔχομεν συμβολαιογράφους ἐν οἷς καὶ τὸν Γεώργιον ἀπὸ 27 Ἀπριλίου 1692 ἕως 13 Ἰανουαρίου 1737. Π. Δημήτριος, ἐκ τῶν λογίων τῆς Ζακύνθου, ἤκμασε περὶ τὸ 1750 καὶ συνέγραψε κανόνας, τροπάρια καὶ ἀπολυτίκια ἁγίων. Βλ. Ν. ΚΑΤΡΑΜΗ, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 189, 371. Π. Ἑμμανουήλ, λογιώτατος ἐν ἱερεῦσιν, ἀπέθανε τῇ 8 Μαΐου 1764.

²⁾ Soffiano Margari Ἡ οἰκογ. Μάργαρη ἀπαντᾷ ἐν Ζακ. τῷ 1535, ἔκτοτε δὲ μέχρι σήμερον. Περὶ Μ. Κωνσταντίνου βλ. Ν. ΚΑΤΡΑΜΗ, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 450 - 452.

³⁾ Giorzi Martelao. Ἡ οἰκογέν. Μαρτελάων ἐνεγράφη ἐν τῇ χρυσοβίβλῳ τῷ 1485. Μ. Πέτρος πρωτοϊατρός ἐν Ζακύνθῳ τῷ 1529. Τινὲς ἐκ τῆς οἰκογ. ταύτης ὑπηρέτησαν ὡς συμβολαιογράφοι, ὁ δὲ Ἀντώνιος, ἐνδυθεὶς τὸ ράσον παιδιόθεν, συνέστησεν σχολεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ἐμαθήτευσαν οἱ Φώσκολος, Σολωμός, οἱ υἱοὶ τοῦ Θ. Κολοκοτρώνη καὶ ἄλλων προσφύγων. Ὁ Μαρτελάος ὑπῆρξεν ὁ δημοτικώτερος ποιητὴς τῆς ἐποχῆς του, ὅστις ἐξεθείασε τὴν «ἀπὸ τὰ παλαιά, ἀνδρειωμένα καὶ ἐσκορπισμένα κόκκαλα ἐξελθούσαν τοῦ γένους τιμὴν» ὁ δὲ Σολωμός ὕμνησε τὴν «ἀφ' τὰ ἱερὰ τῶν Ἑλλήνων κόκκαλα εὐγαλμένην ἐλευθερίαν». Πλείονα περὶ τούτου βλ. Ν. ΚΑΤΡΑΜΗ, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 411 - 418. Λ. Χ. ΖΩΗ, Λεξικόν, ἐνθα καὶ βιβλιογραφία.

⁴⁾ Γεώργιος Ρούσμελης. Ἡ οἰκογ. μαρτυρεῖται ἀπὸ τοῦ 1516. Περὶ τῶν ἐκ ταύτης λογίων Μιχαήλ καὶ Θεοδώρου βλ. Ν. ΚΑΤΡΑΜΗ, ἐνθ' ἄνωτ. 321 - 324. Ρ. Σαβόγιας τοῦ Ἀντωνίου, στιχουργός, περὶ τὰ τέλη τῆς 18 ἑκατ. ἔγραψε σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ τὸ ἐπικὸν ποίημα Φιορέντσα κατὰ μίμησιν τοῦ Ἑρωτοκρίτου. Πρβ. Π. ΧΙΩΤΗΝ, ἐν Μούσαις, ἀριθ. 1.

ὁ ὅποιος μοῦ ὑπηγόρευσε νὰ γράψω ὅτι ἀποσύρεται πάσης γραφῆς δολιότητος κατὰ τοῦ Σοφιανοῦ Μάργαρη π(ο)τ(ἐ) Θεοδώρου, γαμβροῦ του, εἰς τὸ δικαστήριον, οὐδὲν ἀξιῶν παρ' αὐτοῦ, μάλιστα δὲ παρακαλεῖ τὴν δικαιοσύνην νὰ μὴ προβῇ περαιτέρω, ἀλλὰ τὰ πάντα νὰ λησμονηθοῦν κ.τ.λ.

† Ἰζώριτσης Μαρτελάος μαρτυρῶ.

† Γεώργιος Ρούσμελης μαρτυρῶ.].

48.

Δάνειον τῆς 29 Ἰανουαρίου 1699. Νοτάριος Χ. Βασμοῦλος (Βιβλ. 1ον).

† 1699 Γεναρίου 29. Τὴν σήμερον ὁ σ(ινιὸ)ρ Προκόπης Νίκλος δίδει τοῦ παρόντος μ(ισσέ)ρ Δημήτρι Γονέμη¹⁾ τοῦ π(ο)τ(ἐ) Ἀνδρέα, κάτοικος εἰς τὸ Χαλικερὸ²⁾, εἰς τὸ σπίτι τοῦ σ(ινιὸ)ρ Νικολέττου Σαντορίνη³⁾, εἰς τόσα μετρητὰ τὴν σοῦμμα ριάλια εἴκοσι, Ν° 20, τὰ ὅποια ὑπόσχεται ὁ ἄνωθεν Γονέμης νὰ τὰ ἐπιστρέψῃ τοῦ αὐτοῦ σ(ινιὸ)ρ Νίκλου εἰς κάθε του καλὴν ἀναζήτησιν, κατὰ τὴν ντερμιναζιὸν Κορνάρα, ὑπόσχοντας τὰ καλά του καὶ σωματικῶς εἰς μαρτυρίας.

† δημήτρης κουρούμαλος μαρτυρῶ τὸ ἄνωθεν.

† γιάννης φλαμπουριάρης⁴⁾ μαρτυρῶ τὰ ἄνωθεν.

[Ἐπὶ τοῦ περιθωρίου]

1700 Νοεμβρίου 30. Ὁ ἄντικρυς σ(ινιὸ)ρ Προκόπης Νίκλος ἔλαβε ἀπὸ τὸν ἄντικρυς Γονέμη ἀκόντο τοῦ ἄντικρυς κρέτιτου του ριάλια δεκαφτά, Ν° 17, κατὰ τὴν ἄντικρυς γραφὴ καὶ τὰ ρέστα ὡς ἄντικρυς καὶ βεβαιώνω.

† προκόπης νίκλος βεβαιώνω.

¹⁾ Δημήτρι Γονέμη. Οἰκογ. τοῦ ἐπων. τούτου μαρτυρεῖται ἐν Βενετίᾳ ἐκ Κύπρου. Τοῦ Βερνάρδου Γονέμη τὴν κόρην Μαρίαν, ἔλαβεν εἰς δεύτερον γάμον ὁ Θ. Φλαγγίνης. Βλ. Κ. ΜΕΡΤΖΙΟΥ, ἔνθ' ἄνωτ. σ. 7. Ἐτέρα ἐκ Κερκύρας, ἐξ ἧς ὁ Κάρολος τοῦ Στεφάνου εἰσηλθεν ὡς ὑπότροφος τοῦ Φλαγγινείου Φροντιστηρίου τῇ 2 Ἰουλίου 1680. Αὐτόθι σ. 121. Αἰκατερίνη Γονέμη, πενθερὰ τοῦ Φλαγγίνη καὶ Νικόλαος γυναικάδελφός του ἀναφέρονται ἐν τῇ διαθήκῃ τοῦ Φ., αὐτόθι σ. 32.

²⁾ Χαλικερὸ. Τοπων. Ζακ. 1478· ἄλλοτε *Λεύκη καλούμενον*. Νῦν καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος.

³⁾ Νικολέττου Σαντορίνη. Σαντορίνη· παρωνύμιον οἰκογ. Μεταξᾶ.

⁴⁾ γιάννης Φλαμπουριάρης. Φλαμπουριάρις εἶναι ὁ κρατῶν τὸ Φλάμπουρο (flammiulum), σημαίαν, ὁ σημαιοφόρος. Ἡ λ. παρὰ Δουκαγγίω (φλαμουράριος, φλαμπουριάρις). Μαρτυρεῖται ἐπίσης καὶ εἰς τὸ Χρονικὸν τοῦ Μορέως (ἐκδ. J. Schmitt, H. 135, 923, 1175). Ὁ σημαιοφόρος οὗτος παρίστατο καὶ εἰς τοὺς γάμους προπορευόμενος τῆς πομπῆς, ὡς ἐν Στερεᾷ Ἑλλάδι, Πόντῳ κ. ἄ.: Κυρὰ - Βδοκιά 'ς τὸ γάμο σου πολλὰς θὲ νὰ καλέσω / Τὸ βασιλιᾶ παράγαμπρος τὸ γιό του φλαμπουριάρις. *Ἀρχεῖον Πόντου* 12 (1946) σ. 166. Ὡς ἐπων. ἐν Ζακύν. ἀπαντᾷ τῷ 1533 καὶ ὡς παρων. τῆς οἰκογ. Πολίτη. Ἀλλὰ καὶ ἀλλαχοῦ, ἐν Κρήτῃ (*Λαογραφία* 7 (1923) 383), Κεφαλληνίᾳ (Α. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗ, Γεωγραφία πολιτικὴ νέα καὶ ἀρχαία τοῦ Νομοῦ Κεφαλληνίας, Ἐν Ἀθήναις 1890 σ. 125). Ἐν Μάνῃ ἀπαντᾷ καὶ τοπων. *Φλαμπουριάρις*, ὁ (X.I.A. 485α, 51).